

Afscheid Alfred van Hall als hoogleraar Waterstaats- en Waterschapsrecht

Sedert 1994 vervulde Alfred van Hall, naast zijn functie van dijkgraaf van het Waterschap Hunze en Aa's, de leerstoel Waterstaats- en Waterschapsrecht aan de Universiteit Utrecht. Een bijzondere leerstoel, in 1986 aldaar gevestigd door de Stichting Schilthuisfonds, gefinancierd door de Unie van Waterschappen. Inmiddels heeft de universiteit besloten deze bijzondere leerstoel om te zetten in een 'gewone'. In verband daarmee treedt Van Hall terug en wordt binnenkort een nieuwe hoogleraar geworven. De leerstoel is een succes, zo oordeelde Tom van der Weyden, voorzitter van het Schilthuisfonds. "Gewoon is hier immers hoger dan bijzonder." Enige impressies van dit afscheid, dat bestond uit het symposium 'Weids Water' en een afscheidscollege. Een afscheid dat geen echt afscheid is, omdat Alfred van Hall ongetwijfeld ook de komende jaren op congressen en symposia, in vakbladen, in de Staatscourant en met boeken actief zal blijven.

Alfred van Hall

Betekent grotere en meer algemene aandacht voor water dan ook overhevelen van de verantwoordelijkheid naar de algemene democratie? Van Hall: "Dat zou een historische fout zijn. We hebben niet voor niets eeuwenlang gekozen voor functioneel bestuur."

De nieuwe Waterschapswet is een goede basis voor continuering van dit beheer in de toekomst. Deze meer algemene aandacht betekent wel actief deelnemen aan de inrichting van het land, bijstellen van de financiering van het waterbeheer als dit nodig is, doelen en verantwoordelijkheden duidelijk noemen en adresseren, inhaken op ontwikkelingen, niet top-down besturen. Wonen in een delta kost geld en houdt risico's in. Voor de grote problemen hebben we slimme oplossingen nodig. Dus inzetten op kennis en innovatie. Dit was de boodschap van de man die in het afscheidwoord namens zijn collega's gekwalificeerd werd als "de man met de brede kijk, een bijzonder productieve en originele wetenschapper."

Maarten Gast

Het boek 'Weids Water, opstellen over Waterrecht' is samengesteld onder redactie van Th. Drupsteen, H. Havekes en M. van Rijswick. Uitgeverij: Sdu-uitgevers Den Haag. ISBN 978 90 12 118662 0, 516 blz. Voor meer informatie: Sdu klantenservice (070) 378 98 80, e-mail: sdu@sdu.nl.

Weids Water; Jan Jaap de Graeff, voorzitter van Natuurmonumenten, zag het met het Nederlandse landschap verdwijnen achter de coulissen van bedrijfspanden en kantoorgebouwen langs de snelwegen, opgevuld worden met woonwijken en industriegebieden. Alleen een sterke regie van sterke provincies kan dat voorkomen, was zijn stelling. Reden voor hem om het voorstel van de commissie Kok om de vier provincies in de Randstad samen te voegen, van harte te ondersteunen. Verder was zijn hoop gevestigd op de Ecologische Hoofdstructuur en op de KRW.

"Tot stand gekomen in *splendid isolation*", was het oordeel van prof. Henk Kummeling, hoogleraar Staatsrecht aan de Universiteit Utrecht, tevens voorzitter van de Kiesraad, over de nieuwe Waterschapswet. "Geen oog voor de ontwikkeling in het algemene kiesrecht. Geen rechtsvorm geëist voor lijstindieners, onvoldoende uitgewerkt ten aanzien van allerlei praktische problemen uit de praktijk, geen gebruik gemaakt van de ervaring van de Kiesraad, niet ondertekend door de minister van Binnenlandse Zaken." De nieuwe wet is echter ondanks deze kritische kanttekeningen door de Tweede en Eerste Kamer aanvaard. De eerste landelijke verkiezingen van waterschapsbesturen worden in 2008 gehouden. De praktijk zal leren hoe werkbaar deze wet is.

Sybe Schaap, voorzitter van de Unie, maakte zich zorgen over de besluitvormingsstructuur in ons democratisch bestel, over daadkracht en doorzettingsgezag. Als oorzaken noemde hij de hang naar consensus, de uitgebreide mogelijkheden van inspraak, bezwaar en beroep en de korte afstand tussen burger en bestuurder. Zijn pleidooi was de burger in het begin van procedures volop te laten meepraten, maar de mogelijkheden van bezwaar en beroep drastisch in te korten.

"De voordeur open, de achterdeur dicht." Voorbeelden van het positieve effect hiervan achtte hij de Noodwet 1995 om de dijken langs de rivieren op hoogte te brengen en de aanpak bij Ruimte voor de Rivier. Knopen doorhakken en dan aan de slag.

'Weids Water' is ook de naam van het boek, dat als *liber amicorum* aan Alfred werd aangeboden door Thijs Drupsteen, oud-hoogleraar milieurecht in Leiden, thans lid van de Raad van State. 'Het recht als waterdrager' was de titel van de afscheidsrede van Alfred van Hall. Waterbeheer socialiseert, was zijn openingsthese. Water is niet langer alleen van deskundigen, water is van alle mensen. De boer heeft het nodig voor zijn vee en zijn producten, de burger zoekt er rust, ruimte en romantiek. Water heeft waarde, marktwaarde, belevingswaarde en toekomstwaarde. Waterrecht is praktijkrecht. De wetgever legt vast wat hij wil met het water en het waterrecht regelt de plichten van de vier overheden in ons bestel, speelt ook in op de impulsen die uit Brussel komen. Blij was Van Hall met de doelstelling van het waterbeheer weergegeven in artikel 2.1 van de nieuwe Waterwet: 'doel van het waterbeheer is het voorkomen en beperken van overstromingen en het bevorderen van de samenhang tussen chemische en biologische kwaliteit ter vervulling van de maatschappelijke functies die water heeft.' Zijn blijdschap verduidelijkte hij in een betoog dat doorspekt werd met one-liners, zoals we die van hem kennen: "Weren en keren, innoveren en anticiperen. Niet wachten op de ramp, maar sturen en besturen. Als de wind waait, geen windschermen plaatsen, maar windmolens laten draaien. Een levende samenleving is een lerende samenleving. Bij nieuwe ontwikkelingen aan de slag en mensen niet onnodig bang maken."